

DOI 10.31558/2519-2949.2020.1.13

УДК 327:[334+339.95](520+477)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0435-743X>

Велика О. В., Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

УКРАЇНО-ЯПОНСЬКІ ВІДНОСИНИ В КОНТЕКСТІ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ЯПОНІЇ

Перетворення Японії на економічну супердержаву, збільшення активності японської дипломатії на міжнародній арені підвищили інтерес до дослідження її ролі в світовій політиці. Це вимагає нових підходів до аналізу чинників, які впливають на формування зовнішньополітичного мислення японців, їх уявлень про роль Японії в світі. На прикладі України можна проаналізувати позицію Японії щодо нових міжнародних викликів та погроз. Стаття присвячена вивченню передумов, чинників і особливостей україно-японських відносин. В роботі визначені основні пріоритетні напрямки зовнішньої політики Японії на сучасному етапі, механізми їх реалізації та місце україно-японських відносин в цій системі цінностей. Проаналізовані основні сфери реалізації економічної дипломатії Японії на прикладі України. У результаті роботи виявлено, що перспективними напрямками співпраці є сучасні енергозберігаючі технології в енергетиці, промисловості, муніципальному секторі, залучення японських інвестицій у розвиток транспортної та енергетичної інфраструктури України, а також аграрного сектору. Основними документами, що визначають напрями та форми співпраці Японії та України, є Спільна заява про нове партнерство у 21 ст. 2005р., Спільна заява щодо українсько-японського глобального партнерства 2011р. та Японсько-українську інвестиційну угоду 2005р. Плідна співпраця обох країн зосереджена на урядовому та парламентському рівні. Однак регулярні консультації носять несистемний характер та активізуються за результатами зустріч на рівні Президента та Голови ВР України. На міжнародній арені Японія підтверджує незмінну підтримку «суверенітету і територіальної цілісності» України, а Україна підтримує Японію в намаганні отримати статус постійного члена Ради ООН та засуджує дії Пхеньяна, закликає світове співтовариство вжити додаткових заходів для притягнення КНДР до відповідальності.

Ключові слова: зовнішня політика Японії, економічна дипломатія, Україна, «пояс свободи та процвітання», стратегія, інвестиції, JICA, японо-американський альянс

Кінець ХХ століття позначився значними змінами на світовій арені: колапс біполярної системи міжнародних відносин, загострення конфліктних ситуацій з приводу територіальних суперечок, нестабільність у світовій економіці, розвиток нових технологій та поява нових викликів та погроз, як наслідок. Події 11 вересня 2001 року докорінно змінили ставлення світової спільноти до питання безпеки і співробітництва окремо взятих країн та світу в цілому. В таких умовах Японія була змушена переглянути концептуальну складову своєї зовнішньої політики, визначити свої основні орієнтири, чітко окреслити свою участь у антитерористичних заходах, переосмислити питання регіональної безпеки, співробітництва з різними країнами та міжнародними організаціями.

Ключовими словами у зовнішній політиці Японії стали «дипломатія цінностей» і «пояс свободи та процвітання», як зазначив колишній міністр закордонних справ Японії Таро Асо у своїй промові від 30 листопада 2006 р. По-перше, це «дипломатія цінностей», яка має на увазі надання великого значення при проведенні зовнішньої політики таким універсальним цінностям, як демократія, свобода, права людини, панування права та ринкова економіка. По-друге, Японія хоче створити «пояс свободи і процвітання» уздовж периметра євразійського континенту у формі дуги, де розташовані демократичні країни, що успішно ростуть та розвиваються [7].

З метою захисту та просування національних інтересів Японія має намір постійно зміцнювати наступні шість пріоритетних напрямків своєї зовнішньої політики:

- зміцнювати японо-американський альянс та сприяти взаємодії союзників та дружніх країн;
- зміцнювати відносини із сусідніми країнами;
- сприяння економічній дипломатії;

- сприяти вирішенню глобальних проблем;
- сприяють миру та стабільності на Близькому Сході;
- пропагувати «вільний та відкритий Індо-Тихоокеанський регіон» [8].

Японо-американський альянс є наріжним каменем японської дипломатії та безпеки і відіграє значну роль на регіональному та міжнародному рівні. Дві країни тісно співпрацюють над вирішенням регіональних та міжнародних питань, включаючи питання щодо Північної Кореї, та підтримують та просувають «вільний Індо-Тихоокеанський регіон».

Покращення відносин із сусідніми країнами розглядається як важлива основа підтримки стабільності довкола Японії. З огляду на це та тісні економічні контакти надзвичайно важливими є відносини з Китаєм. Вперше за дев'ять років відбулися взаємні візити міністрів закордонних справ Японії та Китаю. У той же час, спроби Китаю в односторонньому порядку змінити статус-кво у Східно-Китайському морі силою чи примусом абсолютно неприйнятні, і Японія продовжує рішуче реагувати, одночасно зміцнюючи координацію з відповідними країнами, разом із посиленням комунікацій з метою зробити Східно-Китайське море «морем миру, співробітництва та дружби» [8].

Що стосується питань Північної Кореї, то в червні 2018 року в Сінгапурі був скликаний історичний саміт США – Північна Корея, на якому президент США Трамп та голова комісії з питань державних справ Кім Чен Ун домовилися про повну денуклеаризацію Корейського півострова. Другий саміт США та Північної Кореї відбувся в місті Ханой, В'єтнам у лютому 2019 року.

Прем'єр-міністр Абе виступав за «вільну та відкриту стратегію індо-тихоокеанського регіону» на шостій Токійській міжнародній конференції з розвитку Африки (TICAD VI), що відбулася в серпні 2016 року. Вільний і відкритий морський порядок, заснований на верховенстві права, є наріжним каменем стабільності та процвітання міжнародної спільноти. Зокрема, Індо-Тихоокеанський регіон, який простягається від Азіатсько-Тихого океану через Індійський океан до Близького Сходу та Африки, є стрижнем світової життєдіяльності та підтримує більше половини світового населення. Японія виступає за підтримку та зміцнення вільного та відкритого морського порядку Індо-Тихоокеанського регіону як «міжнародних суспільних благ», що принесе стабільність та процвітання для всіх країн цього регіону без винятку.

Три стовпи японських зусиль щодо «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону»:

- заохочення та зміцнення верховенства права, свободи судноплавства, вільної торгівлі тощо;
- прагнення економічного процвітання через посилення взаємозв'язків, у тому числі через розвиток якості інфраструктури відповідно до міжнародних стандартів;
- зобов'язання миру та стабільності, що включає допомогу в розбудові потенціалу в галузі охорони морського правопорядку, співпрацю в таких сферах, як зменшення ризику стихійних лих [8].

Все це в тісній співпраці з країнами-партнерами, включаючи США, Австралію, Індію, Нову Зеландію, країни АСЕАН, країни Тихого океану та основні європейські країни.

У рамках панорамної перспективи карти світу Японія зацікавлена в інтенсифікації співробітництва з Україною та зміцненні плідного розвитку відносин на усіх рівнях та сферах.

Серед основних документів, що визначають напрями та форми співпраці Японії та України, слід зазначити Спільну заяву про нове партнерство у 21 ст. (21.07.2005) [11], Спільну заяву щодо українсько-японського глобального партнерства (18.01.2011) [12] та Японсько-українську інвестиційну угоду (5.02.2015) [6]. Зокрема японська сторона підтвердила свій намір підтримувати консолідацію демократії та встановлення прозорої ринкової економіки в Україні. Японія визнає незаконною анексію Росією півострова Крим і підтверджує незмінну підтримку «суверенітету і територіальної цілісності» України. Японія підтримала всі три *принципово важливі для нашої держави резолюції ГА ООН* («Територіальна цілісність України» 2014 р., «Ситуація з правами людини в Криму» 2016 і 2017 рр.). В рамках низки міжнародних організацій, зокрема МАГАТЕ, Вассенаарська домовленість та ін. Окрім того засудила застосування військової сили проти українських кораблів та військово-морського персоналу в Керченській протоці [15].

Україна, в свою чергу, підтвердила свою підтримку можливого постійного членства Японії в розширеній Раді Безпеки та необхідність досягнення денуклеаризації Корейського півострова відповідно до Спільної заяви про шестисторонні переговори 2005 року та неухильного виконання резолюцій 1718 та 1874 рр. Ради Безпеки ООН усіма країнами-членами ООН.

Обидві країни виступають поборниками таких основних цінностей, як демократія, свобода, верховенство права та права людини, підтверджують свій намір суворо дотримуватись правил та зобов'язань СОТ та виступати проти протекціонізму. Велика увага у зазначених документах

приділяється таким взаємопов'язаним глобальним викликам, як зміни клімату, тероризм, торгівля наркотиками, бідність та охорона здоров'я. Визнається міжнародна прихильність до роззброєння та нерозповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ) та засобів їх доставки [11].

Підписана 10 червня 2004 р. Угода про технічне співробітництво та грантову допомогу сприяла реалізації японської технічної допомоги Україні, включаючи передачу ноу-хау та розбудову потенціалу. Як наслідок розширилась співпраця в галузі передових наук та технологій, зокрема, у галузі мирних розвідок у космічному просторі, наприкладі реалізації японського проекту астрометрії «Жасмін», розпочатого українським ракетним носієм.

Країни активно співпрацюють в рамках Комітету з питань співробітництва між Японією та Україною на рівні міністрів закордонних справ, Спільній нараді між Координаційною радою економічного співробітництва з Японією при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, Комісії з питань науково-технічного співробітництва між Японією та Україною. Україна відіграє також вагомий роль в рамках «Організації демократії та економічного розвитку – ГУАМ», важливого регіонального механізму сприяння демократії та економічному розвитку, з яким Японія підтримує діалог та співпрацю в рамках «ГУАМ плюс Японія».

5 лютого 2015 р. підписана Угода між Японією та Україною про заохочення та захист інвестицій (Японсько-українська інвестиційна угода), що спрямована на подальший захист та заохочення інвестицій, покращення правової стабільності та взаємодію людей між двома країнами.

Проголошення 2017 року Роком Японії в Україні значно сприяло збільшенню політичної зацікавленості української влади, зокрема в Аналітичній доповіді до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України зазначається, що наші країни переживають етап найактивнішого діалогу за всю історію відносин. Пріоритетом у стосунках з Японією визнано комплексний розвиток відносин, що включав би тісний політичний діалог, активну торговельно-економічну співпрацю з наданням переваги залученню інвестицій і технологій в економіку України у контексті ключової міждержавної Угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій [1].

Послаблення візових вимог для короткострокового перебування громадян України, прийнятих з нагоди 25-ї річниці встановлення японсько-українських дипломатичних відносин для подальшого сприяння двостороннім відносинам набули чинності з 1 січня 2018 року.

Щодо динаміки розвитку відносин слід зазначити високу активність обох країн на рівні міністерств та відомств. Серед найзначущих вирізняється робочий візит Голови Верховної Ради України А. Парубія до Японії (03.2017), під час якого відбулись зустрічі зі Спадкоємцем Імператорського престолу, принцом Нарухіто; Державним Міністром Оборони Японії, зі Спікером Палати Радників Парламенту Японії, Спікером Палати Представників Парламенту Японії, Головою Комітету закордонних справ та оборони Палати Радників Парламенту Японії, заступником Президента «JICA» (Японська агенція міжнародної співпраці), Головою Комітету закордонних справ Палати Представників Парламенту Японії. Україна вкотре отримала підтримку суверенітету та територіальної цілісності від Японії, що особливо важливо під час головування її серед країн Великої сімки.

Позитивна динаміка взаємної торгівлі між Україною та Японією підкреслювалась на зустрічі Першого віце-прем'єр-міністра України, С. Кубіва, з Парламентським віце-міністром освіти, культури, спорту, науки та технологій Японії Тайдо Таносе (07.2017). Кубів також прийняв участь у VII спільному засіданні Комітету економічного співробітництва Японської федерації бізнесу «Кейданрен» та координаційної Ради з економічного співробітництва з Японією Мінекономрозвитку, а також відкритті в Україні Японського агентства міжнародного співробітництва «Джайка» (JICA). (JICA – всесвітньо відома японська урядова організація із надання технічної, грантової допомоги та пільгових кредитів урядам іноземних держав).

За допомогою Уряду Японії та Японського агентства міжнародного співробітництва (JICA) реалізується дуже амбітний і високотехнологічний проект – модернізація Бортницької станції аерації (БСА), до якого долучився проект з реконструкції дюкерів, що пролягають через Дніпро. Перспективними для подальшої співпраці вбачають розвиток інфраструктури у Миколаївській області (розвиток порту та будівництво об'їзного мосту через р. Південний Буг); управління відходами, соціальний розвиток Чорнобильської зони відчуження (трансформування на інвестиційну зону) [15]. Україна також зацікавлена у застосуванні на практиці досвіду Японії у формуванні природоохоронної політики. Зокрема, щодо розвитку мережі національних природних парків і механізмів резервування нових територій під майбутні національні парки та заповідники. Серед іншого обговорюється військове співробітництво у медичній та військово-технічній сферах та питання кібербезпеки.

Цікавить японську сторону і сучасний стан та перспективи розвитку ядерної енергетики України та плани щодо співпраці в рамках реалізації спільних проєктів. Японія повідомила про наміри співпрацювати з Україною з питань модернізації обладнання для ядерної енергетики, зокрема щодо виготовлення та модернізації турбін, у тому числі для атомно-енергетичних об'єктів в третій країнах, та анонсувала підписання Меморандуму про взаєморозуміння між ПАТ «Турбоатом» і Toshiba Energy Systems (червень 2018 року).

Окрім цього уряд Японії приймає активну роль у реформуванні Нацполіції, надавши обладнання цифрового транкінгового радіозв'язку. У 2019 році підписано важливу Заяву про співробітництво між Державною службою фінансового моніторингу України та Підрозділом фінансової розвідки Японії стосовно протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванню тероризму. Також схвалено проєкт Угоди (у формі обміну нотами) між Урядом України та Урядом Японії про надання Уряду України гранту непроєктного типу на закупівлю спеціального обладнання для «Національної суспільної телерадіокомпанії України».

До України надійшла поставка медичного обладнання, наданого урядом Японії в рамках Угоди про технічне співробітництво та грантову допомогу. Сучасне діагностичне обладнання передадуть до відділень екстреної медичної допомоги лікарень Івано-Франківська, Житомира, Черкас, Сміли, Рівного, Запоріжжя. Також відбулась поставка комп'ютерних томографів до Івано-Франківської міської клінічної лікарні та до Житомирської обласної дитячої лікарні.

«Перша хвиля» поставки обладнання відбулась в кінці 2017 року – середині 2018 року. Тоді обладнання отримали НДСЛ «ОХМАТДИТ», Харківський обласний клінічний центр урології і нефрології ім. В. І. Шаповала, обласні клінічні лікарні Києва, Дніпра, Запоріжжя та Харкова, центральні міські поліклініки Слов'янська, Рівного, Біловодська та Старобільське районне територіальне медичне об'єднання.

Загальна сума гранту становить понад 112 млн. грн. Завдяки ефективному використанню коштів в рамках гранту вдалося заощадити близько 450 тис. доларів США. Це дозволить придбати додаткові монітори та портативні УЗД-апарати для лікарень Вінниці, Дніпра, Калуша, Балти, Кам'янця-Подільського та Львова.

Відзначається збільшення товарообігу: так на фоні традиційно від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі України з Японією у 2019 р. збільшилась кількість імпорту на 29,2% та експорту на 17,7% у порівнянні з аналогічним періодом у попередньому році (загальна сума товарообігу у 2019 р. 1,2 млрд. дол. США).

Перебуваючи з робочим візитом в Японії в жовтні 2019р., президент В. Зеленський став першим українським лідером, що взяв участь у церемонії інтронізації. Прем'єр-міністр Абе позитивно оцінив «зусилля Президента щодо покращення ситуації на Сході України та внутрішніх реформ». Сторони обговорили питання співробітництва у рамках реалізації інфраструктурних проєктів в Україні, а також взаємовигідних проєктів у сферах енергетики, транспорту, сільського господарства, охорони довкілля та питання запровадження безвізового режиму для українців напередодні Олімпійських ігор 2020 року в Токіо.

Таким чином, можна зробити висновок, що зовнішня політика Японії на сучасному етапі ставить досить амбітні цілі та завдання. Пріоритетними напрямками зовнішньої політики Японії є: японо-американський альянс, відносини із сусідніми країнами, сприяння економічній дипломатії, вирішення глобальних проблем, сприяння миру та стабільності на Близькому Сході та пропагування «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону». Настільки всеохоплюючий масштаб розповсюджується і на Україну, мир і стабільність в якій є запорукою стабільності в Європі. Передумовами панорамної перспективи карти світу виступають досить складні історичні умови, що спонукають Японію активно діяти. Особливість україно-японських відносин полягає в плідній співпраці як на двосторонньому рівні, так і в рамках міжнародних організацій, відсутності протиріч, та послідовній політиці. Зокрема Україна жорстко засуджує дії Пхеньяна, закликає світове співтовариство вжити додаткових заходів для притягнення КНДР до відповідальності та висловлює у цьому зв'язку повну підтримку Японії, а Японія послідовно підтримує суверенітет та територіальну цілісність України. Перспективними напрямками співпраці залишаються впровадження в Україні сучасних енергозберігаючих технологій у енергетиці, промисловості, муніципальному секторі, залучення японських інвестицій у розвиток транспортної та енергетичної інфраструктури України, а також аграрного сектору, зокрема його матеріально-технічної бази.

Бібліографічний список:

1. Аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-02/Poslanya_druk_fin.pdf (дата звернення: 28.01.2018).
2. Допомога Японії Україні. Лютий 2018. Посольство Японії в Україні. URL: https://www.ua.emb-japan.go.jp/jpn/bi_ua/oda/180205_assistance_ua.pdf (дата звернення: 28.01.2020).
3. Експортна стратегія України («дорожня карта» стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2017-%D1%80#n13> (дата звернення: 27.11.2018).
4. Політичні відносини між Україною та Японією. URL: <https://japan.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/256-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-japonijeju> (дата звернення: 28.01.2020).
5. Спільне комюніке міністрів закордонних справ країн «Великої Сімки» (м. Лукка, 10-11 квітня 2017 р.). URL: <https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/000246365.pdf> (дата звернення: 18.01.2020).
6. Agreement between Japan and Ukraine for the promotion and protection of investment. URL: <https://www.mofa.go.jp/files/000074843.pdf> (дата звернення: 18.01.2020).
7. A new pillar for Japanese diplomacy: creating an arc of freedom and prosperity. URL: <https://www.mofa.go.jp/policy/other/bluebook/2007/chapter1.pdf> (дата звернення: 18.01.2020).
8. Diplomatic Bluebook 2019. URL: <https://www.mofa.go.jp/policy/other/bluebook/2019/html/index.html> (дата звернення: 18.01.2020).
9. G7 foreign ministers' meeting, 10-11 april 2017 joint communique. URL: <https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/000246365.pdf> (дата звернення: 18.01.2020).
10. Japan-Ukraine relations: untapped potential. URL: <https://thedi diplomat.com/2016/04/japan-ukraine-relations-untapped-potential/> (дата звернення: 11.12.2020).
11. Joint Statement on a New Partnership in the 21st Century between Japan and Ukraine (July 21, 2005). URL: <https://www.mofa.go.jp/region/europe/ukraine/joint0507.html> (дата звернення: 11.12.2020).
12. Joint Statement on Japan-Ukraine global partnership (January, 18, 2011). URL: <https://www.mofa.go.jp/region/europe/ukraine/visit1101/joint1101.html> (дата звернення: 11.12.2020).
13. Rolling Plan for Ukraine. URL: <https://www.ua.emb-japan.go.jp/files/000277052.pdf> (дата звернення: 28.02.2020).
14. 日・ウクライナ首脳会談 (平成28年4月6日) (Зустріч на вищому рівні між Японією та Україною). URL: https://www.mofa.go.jp/mofaj/erp/c_see/ua/page4_001922.html (дата звернення: 28.02.2020).
15. ケルチ海峡周辺における最近の事案に関するG7外相声明 (Заява міністрів закордонних справ G7 про останні події біля Керченської протоки). (30.11.2018). URL: https://www.mofa.go.jp/mofaj/fp/pc/page3_002636.html (дата звернення: 28.02.2020).
16. ウクライナ国民に対するビザ発給要件の緩和 (Послаблення візових вимог для громадян України). URL: https://www.mofa.go.jp/mofaj/press/release/press4_005243.html (дата звернення: 28.02.2020).

References:

1. Analitichna dopovid` do shhorichnogo Poslannya Prezy`denta Ukrayiny` do Verkhovnoyi Rady` Ukrayiny` «Pro vnutrishnye ta zovnishnye stanovy`shhe Ukrayiny` v 2017 roci». URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-02/Poslanya_druk_fin.pdf (data zvernennya: 28.01.2018).
2. Dopomoga Yaponiyi Ukrayini. Lyuty`j 2018. Posol`stvo Yaponiyi v Ukrayini. URL: https://www.ua.emb-japan.go.jp/jpn/bi_ua/oda/180205_assistance_ua.pdf (data zvernennya: 28.01.2020).
3. Eksportna strategiya Ukrayiny` («dorozhnya karta» strategichnogo rozvy`tku torgivli) na 2017-2021. roky` URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2017-%D1%80#n13> (data zvernennya: 27.11.2018).
4. Polity`chni vidnosy`ny` mizh Ukrayinoyu ta Yaponiyeyu. URL: <https://japan.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/256-politichni-vidnosini-mizh-ukrajinoju-ta-japonijeju> (data zvernennya: 28.01.2020).
5. Spil`ne komyunike ministriv zakordonny`x sprav krayin «Vely`koyi Simky`» (m. Lukka, 10-11 kvitnya 2017 r.). URL: <https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/000246365.pdf> (data zvernennya: 18.01.2020).
6. Agreement between Japan and Ukraine for the promotion and protection of investment. URL: <https://www.mofa.go.jp/files/000074843.pdf> (data zvernennya: 18.01.2020).
7. A new pillar for Japanese diplomacy: creating an arc of freedom and prosperity. URL: <https://www.mofa.go.jp/policy/other/bluebook/2007/chapter1.pdf> (data zvernennya: 18.01.2020).
8. Diplomatic Bluebook 2019. URL: <https://www.mofa.go.jp/policy/other/bluebook/2019/html/index.html> (data zvernennya: 18.01.2020).
9. G7 foreign ministers' meeting, 10-11 april 2017 joint communique. URL: <https://www.mofa.go.jp/mofaj/files/000246365.pdf> (data zvernennya: 18.01.2020).
10. Japan-Ukraine relations: untapped potential. URL: <https://thedi diplomat.com/2016/04/japan-ukraine-relations-untapped-potential/> (data zvernennya: 11.12.2020).
11. Joint Statement on a New Partnership in the 21st Century between Japan and Ukraine (July 21, 2005). URL: <https://www.mofa.go.jp/region/europe/ukraine/joint0507.html> (data zvernennya: 11.12.2020).
12. Joint Statement on Japan-Ukraine global partnership (January, 18, 2011). URL: <https://www.mofa.go.jp/region/europe/ukraine/visit1101/joint1101.html> (data zvernennya: 11.12.2020).

13. Rolling Plan for Ukraine. URL: <https://www.ua.emb-japan.go.jp/files/000277052.pdf> (data zvernennya: 28.02.2020).

14. 日・ウクライナ首脳会談 (平成28年4月6日) (Zustrich na vy`shhomu rivni mizh Yaponiyeyu ta Ukrayinoyu). URL: https://www.mofa.go.jp/mofaj/erp/c_see/ua/page4_001922.html (data zvernennya: 28.02.2020).

15. ケルチ海峡周辺における最近の事案に関するG7外相声明(Zayava ministriv zakordonny`x sprav G7 pro ostanni podiyi bilya Kerchens`koyi protoky`). (30.11.2018). URL: https://www.mofa.go.jp/mofaj/fp/pc/page3_002636.html (data zvernennya: 28.02.2020).

16. ウクライナ国民に対するビザ発給要件の緩和(Poslablennya vizovy`x vy`mog dlya gromadyan Ukrayiny`). URL: https://www.mofa.go.jp/mofaj/press/release/press4_005243.html (data zvernennya: 28.02.2020).

Velyka O. V. The current state of Ukrainian-Japanese relations in the context of priority directions of Japan's foreign policy

The transformation of Japan into an economic superpower, increasing the activity of Japanese diplomacy in the international arena, has increased the interest in exploring its role in world politics. Thus new approaches to the analysis of the factors that influence the Japanese foreign policy thinking should be held.

A comprehensive approach to this topic gives an opportunity to explore the global and regional aspects of Japan's foreign policy, following the example of Ukraine, to analyze the main dynamics and position of new challenges and threats. The article is devoted to the study of preconditions, factors, tendencies, directions and peculiarities of formation of Ukrainian-Japanese relations at the present stage.

The main priority directions of the foreign policy of Japan at the present stage, the mechanisms of their implementation and the place of Ukrainian-Japanese relations in this system of values are defined in the work. The basic spheres of realization of economic diplomacy of Japan on the example of Ukraine are analyzed.

According to the results of research on the basis of cooperation between the Ukrainian-Japanese relations both at the bilateral level and within the framework of international organizations, there are no contradictions and consistent policies. Implementation of modern energy-saving technologies in energy, industry, municipal sector, involvement of Japanese investments in the development of transport and energy infrastructure of Ukraine, as well as the agrarian sector, in particular its material and technical base, remain promising areas of cooperation.

In the international arena, Japan reaffirms its continued support for Ukraine's "sovereignty and territorial integrity", and Ukraine supports Japan in its bid to become a permanent member of the UN Council.

Key words: *Japan's foreign policy, economic diplomacy, Ukraine, "arc of freedom and prosperity", strategy, investment, JICA, the Japan-American Alliance*